

# Götene Folkhälsoråd



## Verksamhetsplan 2006

Antagen 10 november 2005  
Reviderad budget 26 januari 2006

| INNEHÅLLSFÖRTECKNING                                                         | Sid       |
|------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1. Inledning</b>                                                          | <b>3</b>  |
| 1:1 Hälsans bestämningsfaktorer                                              | 3         |
| <b>2. Folkhälsoarbete i Götene kommun</b>                                    | <b>4</b>  |
| <b>3. Verksamhetsplan 2006, prioriterade områden</b>                         | <b>5</b>  |
| <b>4. Information, utbildning och förankring i folkhälsa/miljö</b>           | <b>6</b>  |
| 4:1 Verksamhetsplan 2006                                                     | 6         |
| 4:2 Folkhälsoprofil 2006                                                     | 6         |
| 4:3 Folkhälsorådets hemsida                                                  | 7         |
| 4:4 Mötesplatser - Konferenser                                               | 7         |
| 4:5 Folkhälsoinformation från Folkhälsoenheten Skaraborg                     | 8         |
| 4:6 Workshop för att stärka ungdomars makt i den kommunala ungdomspolitiken. | 8         |
| 4:7 Samarbete med Högskolor                                                  | 9         |
| <b>5. Mobilisera samarbetspartners i folkhälsoarbetet</b>                    | <b>9</b>  |
| 5:1 Folkhälsorådets samarbete med andra aktörer inom folkhälsoarbetet        | 9         |
| 5:2 Folkhälsorådets stimulansmedel                                           | 10        |
| 5:3 Barn- och ungdomsvariant av folkhälsoplanen                              | 10        |
| 5:4 Hälsotorget                                                              | 11        |
| 5:5 EU- Ansökan. Barnen i Europa                                             | 11        |
| 5:6 Miljö - folkhälsa                                                        | 12        |
| <b>6. Trygga och säkra miljöer</b>                                           | <b>12</b> |
| 6:1 Skadestatistik                                                           | 12        |
| 6:2 Hälsovinstprojektet                                                      | 13        |
| 6:3 Skyddsfaktorer mot självmordsbeteende                                    | 13        |
| <b>7. Goda matvanor</b>                                                      | <b>14</b> |
| 7:1 Goda exempel projekt/satsningar                                          | 14        |
| 7:2 Aktivitetsplan för goda matvanor och ökad fysisk rörelse och friluftsliv | 14        |
| <b>8. Övrigt folkhälsoarbete, medel till förfogande</b>                      | <b>15</b> |
| <b>9. Budget 2006</b>                                                        | <b>16</b> |
| Samarbetsavtalet för år 2006                                                 | 16        |
| <b>10 . Götene Folkhälsoråd</b>                                              | <b>17</b> |
| 10:1 Folkhälsorådets uppdrag                                                 | 17        |
| 10:2 Folkhälsorådets roller                                                  | 17        |
| 10:3 Ny politisk organisation 2007                                           | 17        |
| 10:4 Folkhälsorådets ledamöter                                               | 18        |
| 10:5 Folkhälsorådets beredningsgrupp                                         | 18        |

# 1. Inledning

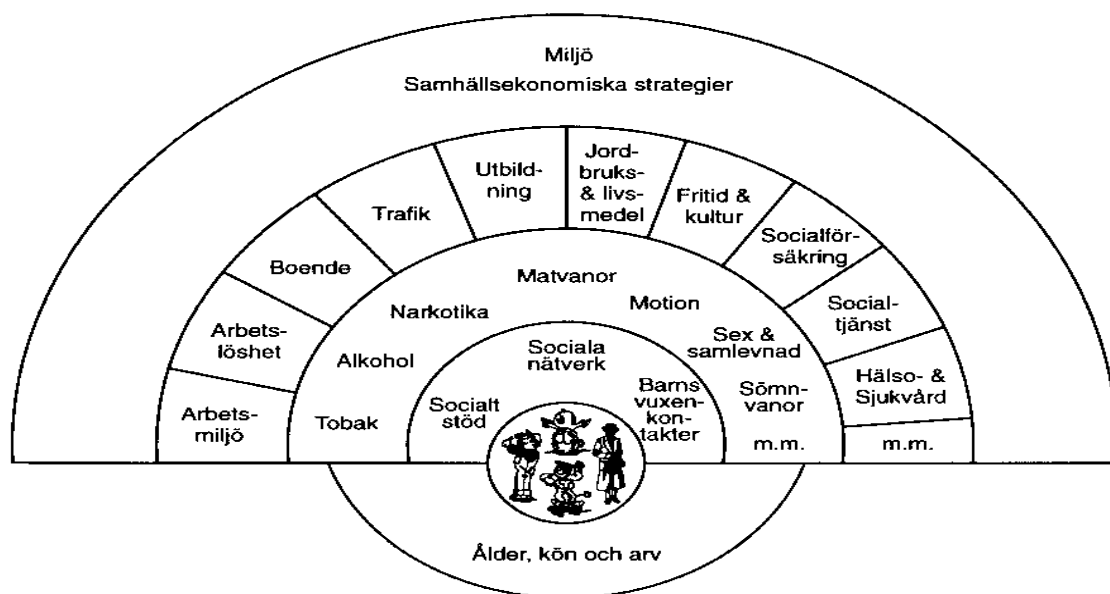
God hälsa är för de flesta det mest betydelsefulla i livet. Många goda krafter behöver samverka för att uppnå ett gott hälsotillstånd hos medborgarna. Folkhälsoarbetet syftar till att skapa förutsättningar att stärka människors möjligheter att välja hälsofrämjande levnadsvanor och att därigenom skapa en jordmån för ett gott liv. Politisk kraftsamling kring folkhälsoarbetet är viktig likaså kunskap och engagemanget från olika sektorer i kommunen/samhället.

Vid folkhälsoarbete utgår man från ett hälsofrämjande perspektiv, som innebär att fokus hålls på faktorer som gör att vi mår bra. Man utgår också från ett sjukdomsförebyggande perspektiv med vilket man förebygger det som orsakar ohälsa. För att nå en god folkhälsa krävs ett arbetssätt som präglas av långsiktighet i kombination med samverkan med och mellan olika politiska områden, sektorer, yrkesgrupper och befolkningen. Att planera för en god folkhälsa innebär således att människors hälsa och välbefinnande lyfts in i alla delar av samhällsplaneringen. Av den anledningen är det viktigt att hälsokonsekvenser beaktas i samtliga planer och beslut i en kommun. Götene kommun arbetar för att skapa goda miljöer för boende och arbete med strävan att samtidigt utveckla fysiska, kulturella och virtuella förbindelser med omvärlden<sup>1</sup>.

## 1:1 Hälsans bestämningsfaktorer

Befolkningens hälsa påverkas av en mängd faktorer såsom välfärdsutvecklingen i samhället, levnadsvillkor och socioekonomiska förutsättningar för olika grupper i samhället samt enskilda individers levnadsvanor. Se ”modellen”<sup>2</sup>

Man kan säga att hälsa är en resurs för individen medan folkhälsa är ett mål för samhället.



I stället för att utgå från sjukdomar eller hälsoproblem utgår hälsans bestämningsfaktorer från faktorer i samhällsorganisationen och människors levnadsförhållanden som bidrar till hälsa och ohälsa. Fördelen med att utgå från bestämningsfaktorer är att målen blir åtkomliga för politiska beslut och kan påverkas genom olika typer av samhällsinsatser. Att formulera folkhälsomål i termer av hälsans bestämningsfaktorer ställer även stora krav på att folkhälsoarbetet skall vara kunskapsbaserat. Att utgå från hälsans bestämningsfaktorer placerar huvuddelen av folkhälsoarbetet utanför sjukvården då de flesta faktorer som påverkar hälsan befinner sig utanför det medicinska kompetens- och kunskapsfältet.

<sup>1</sup> Framtidsplan för Götene kommun/ Översiktsplan 2005. § 165

<sup>2</sup>Efter modell, Haglund,B & Svanström,L (1992): Folkhälsovetenskap – en introduktion. Lund: Studentlitteratur.

## 2. Folkhälsoarbete i Götene kommun

En långsiktig folkhälsoplan för Götene kommun 2004 – 2008 antogs av kommunfullmäktige i april 2004. Som grund för planen ligger, förutom dialogen med förvaltning och nämnder, även en rad lokala, regionala, nationella och internationella styrdokument.<sup>3</sup>

Kommunstyrelsen har 2002 godkänt den organisationsplan för Folkhälsorådet för mandatperiod 2003 – 2006. Det finns ett samarbetsavtal avseende folkhälsa mellan Götene kommun och Västra Götalandsregionen till och med 31 december 2005. Det kommer att finnas ett nytt samarbetsavtal 2006.<sup>4</sup>

Det lokala folkhälsoarbetet i Götene kommun utgår från visionen att *skapa en god livsmiljö för alla kommuninvånare där barn och ungdomar står i centrum och syftar till att skapa jämlikhet i hälsa.*

I arbetet att nå visionen och syftet anger Götene kommuns långsiktiga folkhälsoplan för perioden 2004 – 2008 totalt åtta målområden:

- Information, utbildning & förankring i folkhälsa
- Mobilisera samarbetspartners i folkhälsoarbetet
- Hälsöfrämjande barn- och ungdomsverksamhet
- Drogförebyggande arbete
- Psykisk hälsa
- Ökad fysisk rörelse
- Goda matvanor
- Trygga & säkra miljöer

Folkhälsorådet avser att årligen upprätta en verksamhetsplan, utifrån den långsiktiga folkhälsoplanen. I verksamhetsplanen presenteras de områden som prioriteras under året. Inom varje område beskrivs mål, hur uppföljningen ska ske och vad det får kosta. Den årliga verksamhetsplanen fastställs av Folkhälsorådet och Hälso- och sjukvårdsnämnden 9.

I fotnot ges exempel på en beskrivning av vilket målområden i den långsiktiga folkhälsoplanen 2004 – 2008 som berörs av respektive verksamhet.

*”Hur kan vi få en fördjupad förståelse för vad som gör att vi bevarar en god hälsa/folkhälsa”*

---

<sup>3</sup> Styrdokumentet, underlagen finns nämnda i den långsiktiga folkhälsoplanen 2004- 2008. Se folkhälsorådets hemsida. [www.gotene.se](http://www.gotene.se)

<sup>4</sup> Kommunen och Hälso- och sjukvårdsnämnd 9 kommer att under 2005 omförhandla samverkansavtalet.

### **3. Verksamhetsplan 2006, prioriterade områden**

Folkhälsorådet har prioriterat och fokuserat ett antal områden inom folkhälsoarbetet. Delaktighet och inflytande ingår i den övergripande målsättningen.

De prioriterade verksamhetsområdena för år 2006 är:

- Information, utbildning och förankring i folkhälsa
- Mobilisera samarbetspartners i folkhälsoarbetet
- Trygga och säkra miljöer
- Goda matvanor

Med en vision där barn och unga placeras i centrum innebär att arbetet måste bedrivas på alla nivåer och för alla målgrupper i samhället. Det är genom vuxna som barn och ungdomar formar sina värderingar, attityder och levnadsvanor. Levnadsvanor grundläggs tidigt i livet. Därför är målgrupperna barn och ungdomar särskilt prioriterade genom Folkhälsorådets folkhälsoplaner både på kort och lång sikt.

Folkhälsorådets organisation är ett forum där det förs en dialog mellan nämndrepresentanterna och ledamöterna i beredningsgruppen. Alla har sin förankring i nämnderna och en koppling finns i organisationen mellan politik och verkställighet. Kommunen har dessutom i Kommunfullmäktige fastställt den långsiktiga folkhälsoplan 2004 – 2008 .

Kunskap och struktur utgör viktiga förutsättningar för ett framgångsrikt folkhälsoarbete. Ett effektivt folkhälsoarbete måste utgå både från kunskap om vad som påverkar individens hälsa och övergripande strukturella förhållande – det räcker inte med att påverka den individuella livsstilen.

Folkhälsorådet har prioriterat dessa fyra målområden för att:

- att erbjuda medborgare, politiker och tjänstemän information och kunskap om frågor som berör och påverkar folkhälsoarbetet.
- utveckla och kontinuerligt underhålla en dialog med Västra Götalandsregionens folkhälsokommitté, Högskolor, Sveriges Kommuner och Landsting och Statens folkhälsoinstitut.
- stärka samverkan mellan aktörer
- lyfta fram och förstärka nya och befintliga offentliga mötesplatser
- uppmuntra satsningar för en god livsmiljö för alla genom att utveckla möjligheten att söka Folkhälsorådets stimulansmedel
- i samverkan med flera aktörer, t.ex inom kommun, näringsliv, primärvård, och försäkringskassa främja en hälsofrämjande och skadefri arbetsmiljö
- i samverkan med övriga berörda samhällsinstitutioner och organisationer utveckla ideer och förslag till hur folkhälsofrågorna kan integreras.
- verka för goda matvanor hos befolkningen, främst hos de personer som kommer i direkt kontakt med kommunens/primärvårdens verksamheter

## **4. Information, utbildning och förankring i folkhälsa/miljö<sup>5</sup>**

Under 2002 - 2003 gjordes en kartläggning av Götenebornas hälsa, med utgångspunkt från hälsans bestämningfaktorer som dokumenterades i "Folkhälsoprofil 2002". Med folkhälsoprofilen som en grund utarbetades under 2003 även Götene kommuns långsiktiga Folkhälsoplan för perioden 2004 - 2008. Verksamhetsåret 2003/04 innehöll också en särskild fokusering på Barnkonventionen som ett underlag till kommunens politiska beslut. För att arbetet med dokumenten skall hållas levande och aktuella är det viktigt att de förankras och diskuteras.

Med inriktning på målet "hållbar utveckling" antog regeringen 2002 en nationell strategi för hållbar utveckling med förslag om hur det fortsatta arbetet med det strategiska miljöarbetet.

### **4:1 Verksamhetsplan 2006**

Att presentera verksamhetsplanen 2006 för alla facknämnder och föra en dialog och kommunikation kring de prioriterade målområden. Det stärker samarbetet och ger mervärde i folkhälsoarbetet om vi drar åt samma håll.

#### **Verksamhetsmål 2006:**

Att verksamhetsplanen 2006 är ett välkänt styrdokument i facknämnderna och i förvaltningen.

#### **Uppföljning:**

Har verksamhetsplanen 2006 blivit presenterad i facknämnderna och i förvaltningen

#### **Ansvar:**

Folkhälsorådet och dess beredningsgrupp

**Kostnad:** 5 000 kronor

### **4:2 Folkhälsoprofil 2006**

Folkhälsoläget i kommunen kartläggs vart fjärde år i en folkhälsoprofil. Folkhälsoprofilen genomförs i samtliga kommuner i Skaraborg och möjliggör en god jämförelse och samverkan mellan kommuner. År 2007 skall en ny kartläggning av folkhälsoläget vara klar.

#### **Verksamhetsmål 2006**

Att följa upp nyckeltalen som Folkhälsorådet valt att prioritera.<sup>6</sup>

Att analysera framkommet resultat med berörda samarbetspartners och aktörer inför den planerade folkhälsoprofilen som skall presenteras 2007

#### **Uppföljning:**

Har uppföljningen av nyckeltalen genomförts?

Vilka aktörer har varit delaktiga i analyserna av framtagna data/statistik till den "nya" folkhälsoprofilen?

#### **Ansvarig:**

Folkhälsorådets beredningsgrupp

**Kostnad:** 5 000 kronor

---

<sup>5</sup> Verksamhetsområdet ligger under målområdena "Information, utbildning och förankring i folkhälsa" samt "Hälsofrämjande barn- och ungdomsverksamhet". För en utförligare beskrivning av dessa områden hänvisas till Götene kommuns långsiktiga folkhälsoplanplan.

<sup>6</sup> Folkhälsoprofil Götene kommun 2002.

#### **4:3 Folkhälsorådets hemsida**

En ny struktur för Götene kommuns hemsida har genomförts hösten 2005. Hemsidan är Folkhälsorådets ansikte utåt. För att skapa förutsättningar att öka kommuninvånarnas/medborgarnas delaktighet och inflytande i folkhälsoarbetet. är det viktigt med en lättillgänglig kommunikationsplats.

##### **Verksamhetsmål:**

Att Folkhälsorådets hemsida är en lättillgänglig och väl besökt av många.

##### **Uppföljning:**

Har det varit många besökande till hemsidan.

Hur många har hämtat stimulansansökningar via hemsidan

##### **Ansvarig:**

Folkhälsorådets beredningsgrupp

**Kostnad:** 5 000 kronor

#### **4:4 Mötesplatser - Konferenser <sup>7</sup>**

Genom samarbete med Hälsoatorget, Regionen, andra kommuner, föreningar m.fl. för att genomföra olika seminarier/konferenser. Detta i syfte att öka kunskapen om sambanden mellan hälsa/folkhälsa och visa på de olika faktorer som påverkar. Utbyta erfarenheter och skapa olika kontaktytor som kan utveckla olika förutsättningar till en positiv hälsoutveckling i kommunen

##### **Verksamhetsmål 2006:**

Att medverka och planera föreläsningar/konferenser i samverkan med andra aktörer.

Att informera om Folkhälsorådet och dess verksamheter för kommuninvånarna.

##### **Uppföljning:**

Vilka samarbeten har förekommit med andra för att integrera folkhälsoperspektivet?

Hur många har deltagit i konferenserna? Har satsningar bevakats i media?

##### **Ansvarig:**

Folkhälsorådet och dess beredningsgrupp, Regionen m.fl

**Kostnad:** 11 000 kronor

---

<sup>7</sup> Verksamhetsområdet ligger under målområdena "Information, utbildning och förankring i folkhälsa" samt "Mobilisera samarbetspartners i folkhälsoarbetet".

#### **4:5 Folkhälsoinformation från Folkhälsoenheten Skaraborg<sup>8</sup>**

Folkhälsoenheten Skaraborg har sedan några år tillbaka en ansvarig mediagrupp som verkar för att medvetandegöra hälsoprocesser via olika mediakanaler. Val av ämnesområden för dessa insatser prioriteras utifrån Skaraborgs nulägesbehov.

##### **Verksamhetsmål:**

Att genom Folkhälsoenheten Skaraborg förmedla folkhälsoinformation via olika media

##### **Uppföljning:**

Vad har informerats om och genom vilka mediakanaler?

##### **Ansvarig:**

Mediagruppen i Folkhälsoenheten Skaraborg och Folkhälsoråden i Skaraborg.

##### **Kostnad:**

För mediasatsningen budgeteras ca 75 öre per invånare och kommun i delregionen Skaraborg. Folkhälsorådet i Götene bidrar med 10 000 kronor

#### **4:6 Workshop för att stärka ungdomars makt i den kommunala ungdomspolitiken.**

Denna satsning syftar till att öka ungas delaktighet och inflytande i samhället, empowerment. Det finns ett stort intresse för metoder som bygger på att lyfta ungdomars kunskaper och erfarenheter och ge förutsättningar för stöd ungdomar emellan. Målgruppen för workshop är ungdomsrepresentanter 13–20 år/tjänstemän och politiker från intresserade kommuner i Skaraborg. Detta mynnar ut i ett slutdokument som skall återkopplas till hemkommunerna. Götene folkhälsoråd tar initiativ i samverkan med Barn- och ungdomsnämnden i denna satsning tillsammans med andra intresserade kommuner i Skaraborg.

##### **Verksamhetsmål:**

Medverka till samverkan över kommungränser i ungdomspolitiken.

Stimulera till att stärka och medvetandegöra kommunens ungdomspolitik.

Medverka till att ungdomar i åldern 13–20 år/tjänstemän/politiker i Götene Skaraborg deltar.

Medverka till att återkoppling i samverkan från workshopen beaktas.

##### **Uppföljning:**

Vilka kommuner har deltagit?

Hur många ungdomar/tjänstemän/politiker har deltagit?

Beaktades slutdokumentet?

##### **Ansvarig:**

Götene Folkhälsoråd i samråd med Barn och kunskap och intresserade Folkhälsoråd i Skaraborg.

##### **Kostnad:**

12 000 kronor

---

<sup>8</sup> Verksamhetsmålet ligger under målområdet "Information, utbildning och förankring i folkhälsa". För en utförligare beskrivning av målområdena hänvisas till Götene kommuns långsiktiga folkhälsoplan.



#### **4:7 Samarbete med Högskolor**

Folkhälsoenheten i Skaraborg har ett samarbete med Högskolan Skövde, sjuksköterskeprogrammet samt Hälsopromotionprogrammet på Högskolan Trollhättan/Uddevalla. Samarbetet innebär att folkhälsoplaneraren i respektive kommun skall bistå studentpraktikanter om kunskap i det lokala folkhälsoarbetet. Detta ger studenter möjlighet att följa folkhälsoarbetet i Götene kommun.

#### **Verksamhetsmål 2006:**

Att ta emot studiebesök och Universitets- och högskolestudenter.

#### **Uppföljning:**

Hur många har gjort studiebesök.

Hur många studenter har gjort praktik här i Götene kommun?

Hur många har redovisat sina studiebesök och praktikarbeten?

**Ansvarig:** Högskolan i Skövde, primärvården samt respektive folkhälsoplanerare  
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla samt respektive folkhälsoplanerare?

**Kostnad:** 2 000 kronor

### **5. Mobilisera samarbetspartners i folkhälsoarbetet**

Att skapa delaktighet, inflytande, samarbete och dialog är viktiga fundament i folkhälsoarbetet. Vilket ansvar har individen och vilket ansvar vilar på samhället? Hur tar vi vara på lokalsamhällets kunskaper, kulturella mönster, traditioner och intressen?

Hur gör vi folkhälsoplanen tillgänglig för barn och ungdomar?

Hur samarbetar vi med andra kommuner, organisationer, föreningar m.fl. i det hälsofrämjande arbetet?

Var handläggs folkhälsofrågorna i den nya kommunala organisationen?

#### **5:1 Folkhälsorådets samarbete med andra aktörer inom folkhälsoarbetet**

#### **Verksamhetsmål 2006:**

Genom rapporter från externa aktörer och andras verksamheter i kommunen.

**Uppföljning:** Vilka rapporter har kommit in från externa aktörer och andras verksamheter i kommunen

**Ansvarig:** Folkhälsorådet

**Kostnad:** 3 000 kronor

## **5:2 Folkhälsorådets stimulansmedel**

Möjligheter till delaktighet och inflytande är kärnfrågor för ett demokratiskt samhälle och har visat sig även påverkat folkhälsan.

För att engagera till hälsofrämjande satsningar avsätter Folkhälsorådet stimulanspengar<sup>9</sup> som kan sökas av förvaltningar, organisationer, föreningar och allmänhet. Kriterierna är att satsningarna görs inom ramen för den långsiktiga folkhälsoplanen.

### **Verksamhetsmål 2006:**

Att uppmuntra till och engagera till satsningar för en god livsmiljö för Göteneborna  
Genom att marknadsföra möjligheter att ansöka om Folkhälsorådets stimulanspengar.

### **Uppföljning:**

Vilka och hur många har ansökt om Folkhälsorådets stimulanspengar?  
För vilka ändamål har stimulansmedel beviljats?

### **Ansvarig:**

Folkhälsorådet

**Kostnad:** 61 000 kronor

## **5:3 Barn- och ungdomsvariant av folkhälsoplanen<sup>10</sup>**

Att göra folkhälsoplanen tillgänglig för barn och ungdom i Götene kommun är ett utvecklingsarbete som startade maj 2004 och avslutas hösten 2005.

En fortsatt utveckling/spridning av "arbetsmodellen" planeras i samarbete med regionens Folkhälsokommitté.

### **Verksamhetsmål 2006:**

Arbetsmodellen finns beskriven på Folkhälsorådets hemsida.

Forskningsseminarier planeras i kommunen i samarbete med Folkhälsokommittén, detta i samband med arbetet av barnens folkhälsoplan.

### **Uppföljning:**

Finns barnens lokala folkhälsoplan på Folkhälsorådets hemsida?  
Hur ser samarbetet med regionens Folkhälsokommittén ut?

### **Ansvarig:**

Folkhälsorådet och en tillsatt arbetsgrupp

**Kostnad:** 5 000 kronor

---

<sup>9</sup> Verksamhetsmålet ligger i första hand under målområdet "Mobilisera samverkanspartners i folkhälsoarbetet", men även andra områden kan beröras beroende på vad de ansökningarna syftar till.

<sup>10</sup> Verksamhetsmålet ligger i första hand under målområdet "Mobilisera samverkanspartners i folkhälsoarbetet" samt "hälsofrämjande barn- och ungdomsverksamhet".

## **5:4 Hälsotorget<sup>11</sup>**

Hälsotorget är ett pågående samarbetsprojekt mellan apoteket Aspen, Götene kommun och Primärvården. Hälsotorget kan utvecklas till en viktig mötesplats för alla Götenebor. Syftet med Hälsotorget är att skapa förutsättningar för befolkningen att ta ökat ansvar över sin hälsa. Att flera samarbetspartners är delaktiga att medverka i hälsofrämjande aktiviteter.

### **Verksamhetsmål 2006:**

Att primärvårds- och kommunpersonal deltar i arbetsgruppen för att integrera folkhälsoperspektivet samt planera för olika aktiviteter. Att medverka till att ett samarbetsavtal tecknas.

Att informera om Folkhälsorådet och dess verksamheter för kommuninvånarna

### **Uppföljning:**

Vilken personal deltar från primärvård och kommun i Hälsotorgets arbetsgrupp.

Har ett samarbetsavtal upprättats?

Vilka samarbetspartners utnyttjar hälsotorget som en informationsarena?

Vilka satsningar och teman har genomförts?

### **Ansvariga:**

Apoteket Aspen, Kommunstyrelsen och Primärvården.

**Kostnad:** 2 000 kronor

## **5:5 EU- Ansökan. Barnen i Europa**

Barns välfärd och hälsa är en gemensam angelägenhet för Europas länder och vår framtid. Kommunerna Lidköping, Vara, Götene, Skövde, Tidaholm och Skara tillsammans med Västra Götalandregionens folkhälsokommitté planerar för en vänortskonferens under den västsvenska europaveckan, vecka 19 2006. Konferensen har som mål att inspirera till och utveckla samverkan mellan de deltagande länderna. Utifrån resultatet planeras för fortsatt samarbete kring gemensamma EU projekt, gärna inom ramen för EU:s folkhälsoprogram. Västra Götalandsregionen är värd för konferensen.

Arbetsgruppen består av planeringsledare från VGR, folkhälsoplanerare och internationella sekreterare från nämnda västsvenska kommuner.

### **Verksamhetsmål 2006:**

Götene kommun medverkar i denna vänortskonferens 11- 12 maj vecka 19, 2006

Med barnkonventionen som grund vill vi kunna utveckla metoder för att främja trygga och goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar.

### **Uppföljning:**

Vilka kommuner har deltagit från Europa?

Har en dokumentation genomförts från denna vänortskonferens?

Hur och vilka metoder för att främja barn och ungdomars uppväxtmiljö har diskuterats under konferensen?

### **Ansvar:**

Nämnda kommuner och VGR

**Kostnad:** 5 000 kronor

*”Fördjupas demokratin och framtidstro genom intresse för unga”?*

---

<sup>11</sup> Hälsotorget har upphört. En satsning på ”anslagstavla” ett samarbete med medborgarkontoret kan bli aktuellt.

## **5:6 Miljö - folkhälsa**

Att arbeta för en god miljö och en hållbar utveckling är av största betydelse för kommunens framtid. Endast genom att få kommuninvånarna och de lokala aktörerna delaktiga i utvecklingen till ett miljöanpassat samhälle kan man få bra resultat. Folkhälso- och miljöarbetet har till stor del samma mål och bedrivs på ett likartat sätt genom t.ex. att i lokalsamhället försöka påverka människors attityder och levnadsvanor. Genom ökad samverkan mellan folkhälsoarbetet, miljö- och hälsoskydd och strategiska miljöarbetet får det gemensamma arbetet större effekt. Under året kommer de nationella och regionala miljömålen att anpassas lokalt till så kallade Götenemål.

### **Verksamhetsmål:**

Att kommunstyrelsens miljöutskott för Götenemålen – presenterar de lokala miljömålen i Folkhälsorådet

### **Uppföljning:**

Har de lokala miljömålen ”Götenemålen presenterats för Folkhälsorådet”?

### **Ansvarig:**

Kommunstyrelsens miljöutskott för Götenemålen

### **Kostnad:**

## **6. Trygga och säkra miljöer<sup>12</sup>**

I Götenes kommuns folkhälsoprofil 2002 finns statistik som visar på lokala skadedata. Vad det gäller Götenes kommun ligger vi ”högre” när det gäller antal skadefall (per 1000 kommuninvånare- medelvärde år 1999 – 2003 och konfidensintervall) än Skaraborgs- genomsnittet. Hur kan vi använda denna skadestatistik i våra verksamheter för att förebygga och utvärdera skadeförebyggande insatser?

I Skaraborg har sedan 1998 alla som resulterat i ett läkar- eller tandläkarbesök registreras på våra vårdcentraler, jourcentraler, inom folktandvården och vid sjukhusen.

Det pågår också en skaderegistrering på Källby Gård skola. Där är eleverna själva delaktiga att förbättra skolmiljön tillsammans med vuxna. Källby Gårds skola utnämndes år 2003 till världens första Säkra och trygga skola av Världshälso- organisationen WHO.

Skaderegistrering sker lokalt på alla skolor i Götenes kommun.

Det finns en rapport, Hälsovinstprojektet i Västra Götalandsregionen- hälsoekonomi och resursfördelning. Kan vi ta lärdom av denna hälsoekonomiska modell?

### **6:1 Skadestatistik**

En redovisning har presenterats hösten 2005 för verksamhetsansvariga i kommunen, primärvården, polisen och andra intresserade om Skadeenhetens registrering av alla olycksfall som registreras på vårdcentraler, folktandvård och sjukhus i Skaraborg. Avsikt är att initiera till åtgärder för att åstadkomma en förbättring och minska kostnader och motivera till förebyggande insatser

### **Verksamhetsmål 2006:**

Skadestatistiken skall finnas lättillgänglig för alla intresserade på Folkhälsorådets hemsida.

### **Uppföljning:**

Hur många har besökt Folkhälsorådets hemsida – skadestatistiken?

---

<sup>12</sup> Verksamhetsmålet ligger under målområdet ”Trygga och säkra miljöer”

**Ansvarig:**

Folkhälsorådet, beredningsgruppen i samarbete med Skadeenheten i Skaraborg

**Kostnad:** 7 000 kronor

**6:2 Hälsovinstprojektet<sup>13</sup>**

Hälsovinst projektet i Lidköping är ett exempel på att visa och kunna beräkna hur mycket samhället sparat genom att antalet höftledsfrakturer minskat tack vare information och förebyggande åtgärder.

Presentera hälsovinstprojektet för Folkhälsorådet med beredningsgrupp och andra intresserade

**Verksamhetsmål 2006:**

Att hälsovinstprojektet finns dokumenterat på Folkhälsorådets hemsida.

**Uppföljning:**

Har en presentation genomförts?

**Ansvar:** Folkhälsorådet och beredningsgruppen

**Kostnad:** 2 000 kronor

**6:3 Skyddsfaktorer mot självmordsbeteende**

Självmord är ett allvarligt folkhälsoproblem som kräver att bli uppmärksammat. Den senaste forskningen har visat att självmordsprevention måste omfatta åtgärder inom en rad fält, allt från att skapa de bästa möjliga villkoren för barnuppfostran, till en effektiv behandling av psykiska störningar och sjukdomar och kontroll av miljörelaterade riskfaktorer<sup>14</sup>. Att hitta lämpliga sätt att sprida information och öka medvetenheten är grundläggande för de flesta typer av folkhälsoinsatser. Detta är också vad som fodras för att lyckas med självmordspreventiva program<sup>15</sup>

**Verksamhetsmål 2006:**

Att initiera till diskussion och möten med de yrkesgrupper som är särskilt viktiga vad det gäller självmordsprevention för att gå igenom vilka metoder, riktlinjer som kan vara aktuellt för Götene kommun.

**Uppföljning:**

Har denna mötesform för nyckelpersoner för självmordsprevention kommit till stånd?

**Ansvar:**

Folkhälsorådets beredningsgrupp och regionens Folkhälsokommittén

**Kostnad:** 6 000 kronor

---

<sup>13</sup> Verksamhetsmålet ligger under målområdet "Information, utbildning och förankring i folkhälsa" För en utförligare beskrivning av målområdena hänvisas till Götene kommuns långsiktiga folkhälsoplan.

<sup>14</sup> I WHO-skriften nämns följande miljörelaterade riskfaktorer och risksituationer såsom; Kulturella och sociala faktorer, familjemönster och negativa livserfarenheter under barndomen, kognitiva faktorer och personlighet, psykiska störningar och sjukdomar, tidigare självmordsförsök, negativa händelser och situationer som kan utlösa självmordsbeteende

<sup>15</sup> Källa: Att förebygga självmord och självmordsförsök hos skolelever. Världshälsoorganisationens stödmaterial för lärare och annan skolpersonal

## 7. Goda matvanor<sup>16</sup>

Generellt sett äter vi för mycket och rör oss för lite och denna kombination är ett stort hot mot befolkningens hälsa. Maten och våra matvanor påverkar vår hälsa men fungerar också som kulturbärare, mötesplats och är en källa till njutning.

### 7:1 Goda exempel projekt/satsningar

Att presentera goda exempel från olika satsningar i syfte att inhämta kunskap och förmedla erfarenheter om hälsofrämjande ansatser om mat och rörelse som pågår i och utanför kommunen.

#### Verksamhetsmål 2006:

Att presentera de goda exemplen på Folkhälsorådets hemsida

#### Uppföljning:

Vilka lokala och externa exempel på satsningar inom goda matvanor och rörelse har lyfts fram? Vilka har tagit del av denna information?

#### Ansvar:

Folkhälsorådets beredningsgrupp

**Kostnad:** 4 000 kronor

### 7:2 Aktivitetsplan för goda matvanor och ökad fysisk rörelse och friluftsliv<sup>17</sup>

Maten har en avgörande betydelse för hälsan. I allt fler länder håller övervikt på att utvecklas till ett dominerande problem. Skälet är att vi äter mer och att vi rör oss mindre i vardagen. Nästan 10% av den vuxna befolkningen är överviktiga. Andelen överviktiga barn och ungdomar ökar snabbt upp emot en femtedel av barnen är överviktiga eller feta.

#### Verksamhetsmål 2006:

Att utarbeta en aktivitetsplan för goda matvanor och ökad fysisk rörelse och friluftsliv.

#### Uppföljning:

Har en aktivitetsplan för goda matvanor och fysisk rörelse och friluftsliv genomförts

#### Ansvar:

Folkhälsorådets beredningsgrupp

**Kostnad:** 11 000 kronor

---

<sup>16</sup> Verksamhetsmålet ligger under målområdet "Goda matvanor"

<sup>17</sup> Ökad fysisk rörelse och friluftsliv

## **8. Övrigt folkhälsoarbete, medel till förfogande**

I en organisation som Folkhälsorådet som har många samarbetspartners kan ytterligare ännu ej planerade satsningar och utgifter uppkomma. För sådana situationer finns en post, medel till förfogande.

Några exempel på områden som diskuterades i rådet

- I samarbetsavtalet mellan Götene kommun och Hälso- och sjukvårdsnämnden västra Skaraborg, Västra Götalandsregionen har ett nytt arbetsområde tillkommit, Fokusområden. Målsättningen är att genom en kraftfull och markerad satsning på kommunövergripande samarbete profilera Skaraborg inom folkhälsoområdet.
- Hälsotorget har upphört. En satsning på "anslagstavla" ett samarbete med medborgarkontoret kan bli aktuellt.
- Utveckling av lokala välfärdsbokslut, en konferens i Borås 27 april 2006

**Ansvar:** Folkhälsorådet

**Kostnad:** 105 000kr

## 9. Budget 2006

### Samarbetsavtalet för år 2006

Folkhälsorådets verksamhet samfinansieras med Götene kommun och Hälso- och sjukvårdsnämnd 9, Västra Götalandsregionen. Enligt samarbetsavtalet satsar båda parter 10 kr per invånare, invånarantalet januari 2006: 12 865

Budgeten för år 2006 uppgår således till 258 000 kr

Förslag till fördelningen dem emellan är:

|                             |                |
|-----------------------------|----------------|
| ▪ Götene kommun:            | 129 000        |
| ▪ Västra Götalandsregionen: | <u>129 000</u> |
|                             | 258 000        |

|                                                                         |        |                       |
|-------------------------------------------------------------------------|--------|-----------------------|
| <b>Information, utbildning och förankring i folkhälsa</b>               |        | <b>50 000</b>         |
| Verksamhetsplan 2006                                                    | 5 000  |                       |
| Folkhälsoprofil                                                         | 5 000  |                       |
| Folkhälsorådets hemsida                                                 | 5 000  |                       |
| Mötesplatser – Konferenser                                              | 11 000 |                       |
| Miljö – folkhälsa                                                       |        |                       |
| Folkhälsoinformation från Folkhälsoenheten Skaraborg                    | 10 000 |                       |
| Workshop för att stärka ungdomars makt i ungdomspolitiken               | 12 000 |                       |
| Samarbete med Högskolor                                                 | 2 000  |                       |
| <b>Mobilisera samarbetspartners i folkhälsoarbetet</b>                  |        | <b>73 000</b>         |
| Folkhälsorådets stimulansmedel                                          | 61 000 |                       |
| Barn och ungdomsvariant av folkhälsoplanen                              | 5 000  |                       |
| (Hälsotorget)                                                           | 2 000  |                       |
| EU- ansökan Barnen i Europa                                             | 5 000  |                       |
| Miljö - folkhälsa                                                       |        |                       |
| <b>Trygga och säkra miljöer</b>                                         |        | <b>15 000</b>         |
| Skadestatistik                                                          | 7 000  |                       |
| Hälsovinstprojektet                                                     | 2 000  |                       |
| Skyddsfaktorer mot självmordsbeteende                                   | 6 000  |                       |
| <b>Goda matvanor</b>                                                    |        | <b>15 000</b>         |
| Goda exempel projekt/satsningar                                         | 4 000  |                       |
| Handlingsplan för goda matvanor och ökad fysisk rörelse och friluftsliv | 11 000 |                       |
| <b>Medel till förfogande</b>                                            |        | <b><u>105 000</u></b> |
| <b>Totalt</b>                                                           |        | <b>258 000</b>        |



## **10 . Götene Folkhälsoråd**

Är ett politiskt samarbetsorgan mellan Götene kommun och Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsnämnd 9. Folkhälsorådet sorterar direkt under kommunstyrelsen som ett rådgivande organ. Folkhälsorådet är ett råd som skall skapa intresse och förutsättningar för lokalt folkhälsoarbete. Rådet är även ett forum för samtal om hur man utvecklar hälsofrämjande metoder som riktar sig till alla invånare i kommunen.

### **10:1 Folkhälsorådets uppdrag**

- Verka för att folkhälsoperspektivet belyses i så väl planering som beslutprocess inom samtliga kommunala nämnders ansvarsområde.
- Kartlägga och analysera hälsoläget i kommunen.
- Skapa möjligheter för att genomföra praktiskt folkhälsoarbete.
- Initiera folkhälsoinsatser
- Utveckla, samordna och utvärdera tvärsektoriellt folkhälsoarbete.
- Årligen upprätta verksamhetsplan
- Årligen avge verksamhetsberättelse

### **10:2 Folkhälsorådets roller**

Politikerna i Folkhälsorådet representerar de olika politiska nämnderna i kommunen och Hälso- och sjukvårdsnämnden 9. Intentionen är att politikerna ska utifrån de intentioner som ges genom Folkhälsorådet föra ut folkhälsofrågorna i de nämnder de representerar så att folkhälsoperspektivet beaktas i de politiska besluten.

Politikerna skall även initiera hälsofrämjande åtgärder inom respektive nämnds ansvarsområde.

Tjänstemännen i beredningsgruppen representerar kommunens förvaltning från de olika sektorernas perspektiv, Folkhälsoenheten Skaraborg och närpolisen.

Ledamöterna i beredningsgruppen ska utifrån den av politikerna fastställda årliga verksamhetsplanen i sina respektive ansvarsområden föra in kunskap om folkhälsomålen för att förverkliga dessa i den dagliga verksamheten.

### **10:3 Ny politisk organisation 2007**

En ny politisk organisation kommer att införas inför nästa mandatperiod.

Folkhälsorådet har funnit att den nuvarande konstruktionen med en politisk nivå som motsvaras av en tjänstemannanivå har fungerat tillfredsställande. Kontaktytor finns såväl i den beslutande som den verkställande nivån för att påverka folkhälsan i kommunen.

Folkhälsorådet har därför som viljeinriktning att även i den nya organisationen få dessa kopplingar.

Folkhälsorådets medlemmar bevakar denna fråga i den politiska beredningen.

#### 10:4 Folkhälsorådets ledamöter

Folkhälsorådet består av ordinarie politiker från de kommunala nämnderna och politiker från hälso- och sjukvårdsnämnd 9, Västra Götalandsregionen.

| <u>Ordinarie Ledamöter:</u> | <u>Ersättare:</u> | <u>Representerar:</u> |
|-----------------------------|-------------------|-----------------------|
|-----------------------------|-------------------|-----------------------|

##### Kommunpolitiker

|                               |                       |                               |
|-------------------------------|-----------------------|-------------------------------|
| Dagny Lindgren (c) ordf.      | Fredrik Larsson (s)   | Kommunstyrelsen               |
| Kerstin Karlsson (s) v. ordf. | Susanne Andersson (c) | Barn- och ungdomsnämnden      |
| Brita Olsson (kd)             | Grethe Bertilsson (m) | Socialnämnden                 |
| Tobias Carlsson (m)           | Lennart Borg (s)      | Byggnadsnämnden               |
| Jan Dahl (s)                  | Olle Kraft (v)        | Miljö- och hälsoskyddsnämnden |
| Owe Rosenberg (m)             | Gun Gustafsson (s)    | Tekniska nämnden              |

##### Regionpolitiker

|                                 |                             |
|---------------------------------|-----------------------------|
| Åke Fransson (s), Hällekis      | Hälso- och sjukvårdsnämnd 9 |
| Claes-Göran Borg (v), Lidköping | Hälso- och sjukvårdsnämnd 9 |

##### Tjänstemän

|                                         |                             |
|-----------------------------------------|-----------------------------|
| Ann-Sofie Andersson, miljö och byggchef | Medborgarservice            |
| Rose-Marie Borg, folkhälsoplanerare     | Folkhälsoenheten, Skaraborg |

#### 10:5 Folkhälsorådets beredningsgrupp

Folkhälsorådets beredningsgrupp består av tjänstemän från den kommunala förvaltningen samt representanter för folkhälsoenheten, vårdcentralen, folktandvården och närpolisen.

| <u>Ordinarie ledamöter:</u> | <u>Ersättare:</u> | <u>Representerar:</u> |
|-----------------------------|-------------------|-----------------------|
|-----------------------------|-------------------|-----------------------|

##### Kommunala sektorer

|                           |                   |                                  |
|---------------------------|-------------------|----------------------------------|
| Ann-Sofie Andersson ordf. | Rogher Selmosson  | Medborgarservice/Kommunledning   |
| Anders Ader               | Anders Widestrand | Barn- och kunskap                |
| Birgitta Gärdefors        |                   | Kommunledningskontoret           |
| Barbro Engström           | Marianne Olsson   | Vård och omsorg/Medborgarservice |
| Rose-Marie Borg           |                   | Folkhälsoenheten                 |

##### Primärvården

|               |                            |                |
|---------------|----------------------------|----------------|
| Dirk Vleugels |                            | Vårdcentralen  |
| Firyad Aziz   | Elisabeth Cavalli-Björkman | Folktandvården |

##### Närpolisen

|                 |  |            |
|-----------------|--|------------|
| Hans Järrebring |  | Närpolisen |
|-----------------|--|------------|